

והתורה שנקראת דרך, תלך בדרך הזו, שלא ישלטו עליך. ועל כן אמר לנחותם הדרך. ואחר זה יראו לו גן העדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעים אותו שיקים כל התורה.

ואחר כן יאמרו לו, (בראשית יב) ויאמר ה' אל אברהם לך וגו', (שם) ואעשה לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברהם - זו הנשמה, שהיא אב לרוח ורם לגוף. לך לך מארץך - זה גן העדן. וממולדתך - זו בטן האם, של בשר ודם. ומבית - זו השכינה. אביך - זה הקדוש ברוך הוא. שאין אביו אלא הקדוש ברוך הוא, ואין אמו אלא כנסת ישראל. אל הארץ - זה העולם השפל. ונותנים לו שבע ברכות כמו שאמרנו לעיל, מואעשה וגו', עד כל משפחות האדם וגו'.

אם האדם יזכה, ויהיה צדיק, ומפיר את שם הקדוש ברוך הוא - מה אומרים לו כשסתלק מן העולם? (תהלים צא) לא תירא מפחד לילה וגו', (שם) על פנים ישאונך פן תגף באבן. מן האבן של דרך עקלתון. רגלך כו', עד כי ידע שמי.

ואם אדם לא יזכה לתורה ולמעשים טובים - כשסתלק מן העולם, יפנס לדרך החשוכה שאמרנו, ומדעזעים כל מי שישנו באותו המקום, ויאמרו: הזאת נעמי, שהלכה בדרך הזה מלאה כל טוב, מלאה מתורה! עמוד הענן שהאיר לה במקום הזה ללכת ביום, ועמוד האש להאיר לה ללכת במקום הזה בלילה, ועם בעלה, נשמה לנשמה!

היא משיבה ואומרת, (רות א) אל תקראנה לי נעמי, קרא לי מרה,

מלאך, דיעזרך באתרא הדין. ואורייתא דאקרי אורחא, יהך באורחא הדין, דלא ישלטון עליך. ועל דא אמר, (שמות יג כא) לנחותם הדרך. ובתר דין יחזון ליה גינתא דעדן, וכל חלק וחלק שיש לצדיק בפני עצמו. ומשביעין ליה שיקיים כל התורה.

ובתר כן יימרון ליה, (בראשית יב א) ויאמר ה' אל אברהם לך וגו' ויאעשה לגוי גדול וגו'. ויאמר ה' אל אברהם, דא נשמתא, דהיא אב לרוח, ורם לגוף. לך לך מארץך, דא גנתא דעדן. וממולדתך, דא בטן דאימא, של בשר ודם. ומבית, דא שכונתא. אביך, דא קודשא בריך הוא. שאין (דף צב ע"ב) אביו, אלא הקדוש ברוך הוא. ואין אמו, אלא כנסת ישראל. אל הארץ, זה העולם השפל. ויהבו ליה שבע ברכאן דאמירן לעיל, מואעשה וגו' עד כל משפחות האדם וגו'.

אם בר נש יזכה, ויהיה צדיק, והוא ידע שמה דהקדוש ברוך הוא, מה יימרון ליה פד אסתלק מעלמא. (תהלים צא ה) לא תירא מפחד לילה וגו', על פנים ישאונך פן תגוף באבן. מן האבן של דרך עקלתון, רגלך וכו' עד כי ידע שמי.

ואם בר נש לא יזכה באורייתא, ולעובדין טבן, פד יסתלק מעלמא, יעול באורחא חשוכא דאמרנא, ואזדעזעו כל מאן דאית בהווא אתר, ויימרון הזאת נעמי, דאזלת באתרא הדין מלייא כל טובא, מלייא מאורייתא. עמוד הענן דנהר לה באתרא הדין למיהך ביממא. ועמודא דאישתא לאנהרא לה למיזל באתרא הדין בליליא. ועם בעלה נשמתא לנשמתא.

אתיבא איהי ואמרה, אל תקראנה לי נעמי